

Emotionele Ondersteuning, Bespreking oefenfragment

Cluster 1: Positieve relaties

De kinderen spelen in de poppenhoek, de begeleidster zet zich erbij. Ze begint mee te spelen. De begeleidster is enthousiast, je ziet dat ze graag vertoeft tussen de kinderen. Ze babbelt de hele tijd en lijkt ongedwongen te spelen. Ze lijkt hier met haar aandacht eerder bij het spel dat ze zelf opzet en maakt daardoor niet altijd verbinding met de meisjes. Bijv. het stukje waarin ze een pop zoekt: “oeh, deze heeft wel koud, hoor, die zit in haar blootje” – staat volledig los van wat de meisjes doen.

Op andere momenten zie je wel tekenen van verbondenheid in deze groep. Wanneer Lou meegaat met de begeleidster om haar neus te spoelen, hoor je zowel van haar als van de begeleidster enthousiaste geluidjes (“één, twee, hupsakee” – Lou joelt mee). Als een kind per ongeluk op de teen van de begeleidster stapt, verwoordt de begeleidster dit wel (“Aw, dat was mijn teen”). Het kind wordt er echter niet op aangesproken – dit was duidelijk een ongelukje. Ook op andere momenten streeft de begeleidster een relatie van gelijkwaardigheid na en behandelt ze kinderen met respect. Bij het zien van een vuile neus, vraagt ze: “Gaan we dan eens ineens je neusje spoelen? Anders wordt Louke ziek.” Ze laat het meisje tijd en ruimte om te antwoorden en initiatief te nemen om te vertrekken. Het gaat er in het algemeen vrolijk aan toe, er hangt een ongedwongen, positieve sfeer. De kinderen spelen onderling voornamelijk naast elkaar, ze lijken elkaar enkel op te merken als de begeleidster een nieuwe pop in het spel brengt: deze willen ze allebei. Verder gaan ze elk hun weg in deze hoek.

Kapstokken voor observatie van Positieve relaties

Inhoud van de vragen in Stap 1 van het Zelfevaluatie-instrument MeMoQ

- Verbondenheid met de kinderen
- Respectvolle omgang
- Relaties tussen kinderen

Inhoud van de stellingen in Stap 1 van het Zelfevaluatie-instrument MeMoQ

- Ik toon enthousiasme en genegenheid in m'n omgang met kinderen.
- Ik leef mee met de kinderen en speel in op wat er gebeurt in de groep.
- Ik ben positief in wat ik zeg en doe met kinderen.
- Ik zorg dat het er vrolijk aan toegaat in de opvang. Ik lach en b(r)abbel veel met de kinderen.
- Ik benader kinderen op een rustige en voorspelbare manier. Ik vertel hen vooraf wat ik ga doen en ga op een zachte manier om met de kinderen.
- Ik geef de kinderen het goede voorbeeld voor respectvolle taal en omgaan met elkaar.
- De kinderen hebben plezier in het samenzijn met elkaar.

Cluster 2: Sensitief responsieve begeleiding

De begeleidster zit bij de kinderen en staat open voor wat ze zeggen of doen. Op die manier is ze beschikbaar en bereikbaar voor de aanwezige kinderen. Eén van de meisjes legt haar hand op de rug van de begeleidster wanneer ze even uit de poppenhoek verdwijnt – een kleine aanraking die duidelijk maakt dat ze dit logisch en vertrouwd vindt om te doen. Ze voelt zich op haar gemak bij de begeleidster. De kinderen hoeven niet in te gaan op wat de begeleidster zegt of doet, ze kunnen ook bij hun eigen spel blijven.

De begeleidster blijft de signalen van de kinderen wel in de gaten houden. Ze speelt niet op alle signalen in. Het is bijvoorbeeld mooi hoe enthousiast Ella is als ze de pop in haar handen krijgt om ze eten te gaan geven, maar ze krijgt daar geen reactie. Als Lou al vertrekt om haar neus te laten spoelen, onderbreekt de begeleidster dit om eerst nog de mooie pop te bekijken.

Terwijl ze schijnbaar zelf verder speelt, grijpt ze in op het moment dat de twee meisjes hetzelfde popje willen. De begeleidster zegt: “Samen spelen hé Ella, geen ruzie maken”. Wellicht zijn deze aanwijzingen niet specifiek genoeg: ze helpen niet, het akkefietje blijft aanhouden. De begeleidster probeert de kinderen af te leiden door de aandacht te richten op een ander kleedje (“Oooh, ik heb hier nog..., oh waaw, kijk eens wat een mooi kleedje?”). Zo probeert ze het conflict om te buigen zonder er negatieve aandacht aan te schenken. Dat werkt wel.

Kapstokken voor observatie van sensitief responsieve begeleiding

Inhoud van de vragen in Stap 1 van het Zelfevaluatie-instrument MeMoQ

- Gepast reageren op signalen van kinderen
- Begeleiden van gedrag
- Begeleider als veilige basis

Inhoud van de stellingen in Stap 1 van het Zelfevaluatie-instrument MeMoQ

- Ik ben beschikbaar en heb aandacht voor kinderen.
- Ik merk alle signalen van de kinderen op, door wat ze zeggen of wat ze uitstralen. Ik zie het als kinderen nood hebben aan aandacht, steun en troost.
- Ik accepteer emoties van kinderen en reageer er op.
- Ik stem mijn aanpak af op de noden van individuele kinderen. Wat ik doe en hoe ik reageer, komt aan hun noden tegemoet.
- Ik maak groepsregels en verwachtingen vooraf en op een positieve manier duidelijk aan de kinderen.
- Ik moedig positief gedrag van kinderen aan.
- Ik slaag erin storend gedrag van kinderen te voorkomen of om te buigen.
- De kinderen zoeken mij spontaan op in hun spel of wanneer ze het emotioneel moeilijk hebben.
- De kinderen voelen zich op hun gemak bij mij en gaan ongedwongen in op mijn uitnodigingen.